

37 (06)
Д 48

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г.С. СКОВОРОДИ

ІНСТИТУТ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

**МАТЕРІАЛИ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

12 грудня 2018 року

ХАРКІВ-2018

ЗМІСТ

Авраменко О. В. ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ	5
Бабенко М. Ю. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	7
Боярська-Хоменко А. В. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА СИТЕМИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ	9
Доценко С. О., Лебедєва В. В. РОЛЬ І МІСЦЕ КІБЕРБЕЗПЕКИ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	12
Доценко С. О., Прокопенко І. А. ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА	15
Грановська Т. Я. ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ЯК ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТІВ ЦИКЛУ ТОЧНИХ І ПРИРОДНИЧИХ НАУК	18
Прокопенко А. І., Зуб С. С., Ляшко Н. І. ГРІД-ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	21
Істоміна Р. Ф. ICTs IN THE EL CLASSROOM	25
Карасюк В. В., Бакуменко В. Б., Кликов О. І. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В НЬОУ ІМ. ЯРОСЛАВА МУДРОГО	27
Каук В. І., Гребенюк В. О. ЯКІСТЬ ТА ІНТЕРЕС – ОСНОВНІ КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	30
Кухаренко В. М. ПЕРЕШКОДИ ВПРОВАДЖЕННЮ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	33
Козаченко Г. В. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ЯК СПОСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	35
Шевченко В.А., Кудин А.И. ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ КУРСОВ НА БАЗЕ MOODLE ПРИ ОБУЧЕНИИ СТУДЕНТОВ ДНЕВНОЙ ФОРМЫ	39
Левчук В.Г., Тимченко Г.М., Бережна Н.І. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ КЛАСИЧНОЇ ОСВІТИ	41
Лушнікова О. М., Шершенюк О. М.	

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	43
Науменко Н. В., Козлов А. В. WEB – КВЕСТ ЯК МЕТОД АКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	46
Оре Т. А. ЕЛЕКТРОННІ КОМПЛЕКСИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИШУ (ДОСВІД ХНУРЕ)	48
Пей Чжиюн. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ВИЩОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИТАЮ	51
Радченко Л. П. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В МАГІСТЕРСЬКИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ З ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	53
Семененко Л. П. ПОВНОТЕКСТОВІ ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: МІФИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ	55
Сідельнікова В. К. СУПЕРЕЧНОСТІ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ	59
Соляр В. В. СТРУКТУРУВАННЯ ВІДКРИТИХ РЕСУРСІВ ВИБІРКОВОГО ПРАКТИЧНОГО КУРСУ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ТЬЮТОРА «ІНДИВІДУАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В ОСВІТІ»	61
Тимченко Г.М., Ленд'єл М.І., Мананчиков А.А., Акінін Л. А. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У КЛАСИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	63
Яценко Р. М., Святаш Д. В. ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ..	65

Оре Тетяна Анатоліївна
завідувачка відділом наукової бібліотеки
Харківський національний університет радіоелектроніки
tetiana.ore@nure.ua

ЕЛЕКТРОННІ КОМПЛЕКСИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИШУ (ДОСВІД ХНУРЕ)

Ефективність навчального процесу закладів вищої освіти (зво) визначається багатьма факторами. Однією з найважливіших умов у системі підготовки фахівця є організаційно-методичне забезпечення, яке ґрунтується на розробленні навчально-методичного комплексу відповідних дисциплін. Комплекси навчально-методичного забезпечення (КНМЗ) – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів (у паперовій та/або в електронній формах), необхідних для ефективного виконання студентами робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки студентів відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня за спеціальністю (освітньою програмою, спеціалізацією підготовки). Навчальні та методичні матеріали, що включаються в КНМЗ, мають відповідати сучасному рівню розвитку науки, техніки та технології, передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних методів і технічних засобів навчального процесу, що дозволяють студентам глибоко засвоювати навчальний матеріал і набувати умінь. КНМЗ розробляє

викладач/колектив викладачів кафедри. КНМЗ – є об'єктом інтелектуальної власності, майнові права спільно належать викладачу/колективу викладачів та університету, як співвласникам. Складовими КНМЗ є: робоча програма навчальної дисципліни; навчальні матеріали для лекцій (підручник, навчальні посібник, конспект лекцій, слайд-лекції); методичні вказівки до різних видів робіт (лабораторних, практичних, самостійних, курсових тощо); контролюючі методичні матеріали для поточного і підсумкового контролю (контрольні завдання, екзаменаційні питання).

В 2014 році на виконання наказу Державної інспекції навчальних закладів України №01-11/26 від 22.07.2013 р. «Щодо проведення апробації орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності вчз» було вибрано декілька вишів України для відпрацювання зазначених критеріїв. Оскільки ХНУРЕ знаходився у вищезазначеному списку, була створена робоча група з підготовки до перевірки діяльності університету Державною інспекцією навчальних закладів, до якої увійшов і бібліотечний підрозділ вишу. Критерії включали і показники по забезпеченню освітнього процесу навчально-методичною літературою в електронному вигляді. Тому практичною реалізацією одного з поставлених завдань став проект зі створення бази електронних КНМЗ. Мета проекту – інтеграція навчально-методичних матеріалів всіх кафедр університету в єдину базу. Ця робота здійснювалася спільними зусиллями кафедр, навчально-методичного відділу університету, навчально-методичного відділу забезпечення якості та наукової бібліотеки, ХНУРЕ. Основні етапи підготовчої роботи були такі:

- розроблені вимоги до різних електронних видів навчально-методичної літератури й таблиці проміжної звітності;
- установлений порядок роботи з представниками кафедр;
- створений новий розділ на головній сторінці веб-сайту наукової бібліотеки, розроблені його структура й технологія розміщення матеріалів.

Тоді ж розпочалася робота бібліотеки по прийманню та оформленню електронних КНМЗ. Співробітники бібліотеки здійснювали прийом, опрацювання матеріалів, складання бібліографічного опису і створення бібліографічного запису для електронного каталогу (що підтримує автоматизована інформаційно-бібліотечна система (АІБС) «УФД/Бібліотека») та розміщення КНМЗ на сайті бібліотеки. КНМЗ систематизований по кафедрах, освітньо-кваліфікаційним рівням і дисциплінам, що вивчають у виші. Кожен документ надавався окремим файлом у форматі *.doc, *.docx *.pdf, для слайд-лекцій допускався формат *.ppt. Спочатку доступ до повних текстів був можливий тільки з локальної мережі університету.

Створений ресурс також використовується для аналізу книгозабезпеченості навчальних дисциплін, спеціальностей для кафедр та факультетів (через АІБС «УФД/Бібліотека»). Дані з книгозабезпеченості дисциплін використовуються під час ліцензування й акредитації спеціальностей з во, у звітах і аналітичних довідках за запитом. Відсоток

книгозабезпеченості навчальної дисципліни є одним з якісних показників спільної роботи кафедри й бібліотеки.

Робота з оптимізації бази електронних КНМЗ постійно триває. З листопада 2017 року змінилась форма подачі документів. КНМЗ має містити титульний аркуш та перелік електронних навчальних матеріалів, які складають комплекс. Усі початкові та методичні матеріали дисципліни розробляються відповідно до затвердженої робочої програми. На сьогодні КНМЗ надається розміром не більше 50 Мб, у вигляді єдиного файлу виключно у форматі *.pdf за допомогою Google disc. Доступ до Google disc викладачів відкрито працівникам наукової бібліотеки, які є відповідальними за приймання, обробку і розміщення КНМЗ. В 2018 році співробітниками служби технічної підтримки та програмного забезпечення бібліотеки була втілена технологія, за допомогою якої КНМЗ після розміщення в АІБС «УФД/Бібліотека» автоматично відображається на сайті наукової бібліотеки ХНУРЕ у розділі «КНМЗ» (<http://catalogue.nure.ua/knmz/>). Вся інформація зберігається в базі даних (БД) Oracle. Організація доступу до БД через php-файли дозволяє автоматично виводити потрібну інформацію у web-сторінку. Так було зроблено з КНМЗ – щоб інформація про наявність комплексів, їх приналежність до певної кафедри і рівня підготовки автоматично потрапляє на web-сторінку КНМЗ.

Зараз доступ до повних текстів ресурсу КНМЗ не залежить від місцезнаходження користувача і можливий через Google акаунт у домені nure.ua (наприклад: student@nure.ua) або через реєстрацію на сайті бібліотеки (за номером читацького квитка).

У липні 2018 року відбулось оновлення web-інтерфейсу сторінки КНМЗ.

Таким чином, завдяки об'єднаним зусиллям підрозділів університету створено потужний повнотекстовий ресурс, а організація доступу через телекомунікаційні канали дозволяє значно підвищити ефективність навчання у виші взагалі та відкриває можливості для постійного онлайн-ового (в т. числі дистанційного) навчання студентів.

Список використаних джерел:

1. Грищенко Т. Б. Процессы интеграции вуза и библиотеки: создание электронных учебно-методических комплексов / Т. Б. Грищенко, А. В. Шемаева // Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Полтава, 21 – 23 жовтня 2014 р. / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка; науково-технічна бібліотека ПолтНТУ; Центр. наук. б-ка Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна; Центр краєзнавства ім. акад. П. Т. Тронька Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Полтава: ПолтНТУ, 2014.

2. Влащенко Л. Г. Кількісна і якісна оцінка стану навчально-методичного забезпечення у виш: досвід ХНУРЕ [Електронний ресурс] /Л. Г. Влащенко, Т. А. Оре // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи : матеріали Інтернет-конференції, 6–10 черв. 2017 р., м. Харків / Харків. нац. ун-т радіоелектроніки, Наукова бібліотека. – Режим доступу : <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3650>.